

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark Brandenburg

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1842

IV. König Konrad's Bestätigung des Bisthumes Havelberg, vom Jahre 1150.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54306](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54306)

Anmerk. In dorfo: (in einer Handschrift des 10. oder 11. Jahrhunderts der Kubrik) Qualiter adalbertus archiepiscopus in episcopalem sedem primus intronizatus sit. — Ungenau. Abdrücke dieser wichtigen und keineswegs „verdächtigen“ Urkunde findet man bei König a. a. D. XVI, 19 und Leuckfeld antiq. Halb. 656.

IV. König Konrad's Bestätigung des Bisthumes Havelberg, vom Jahre 1150.

In nomine sancte et indiuidue trinitatis. Conradus diuina fauente clemencia Romanorum rex secundus. Si ecclesias dei promouemus et religiosorum episcoporum et precipue fidelium nostrorum pia uota adiuuamus, hoc ad amplificationem imperii nostri et ad salutem anime nostre profuturum speramus. Quam ob rem havelbergensem ecclesiam, ab antecessore nostro pie memorie Ottone magno imperatore in honore sancte dei genitricis Marie fundatam et postea gentilium errore et incurfu nimis desolatam, in nostram tuicionem speciali defensione fuscipimus et venerabilem eisdem ecclesie episcopum Anselmum, qui ad reedificationem et restauracionem sue ecclesie feruentissime laborat, pio studio adiuuare uolumus, quia cum et in religione diu deuotum, et in nostra ac regni fidelitate firmum et stabilem experti sumus. Prefatam itaque ecclesiam presenti priuilegio communimus confirmantes ei quicquid antecessores nostri tres uidelicet Otones et henricus secundus rex contulerunt, hoc est, havelbergenfis Ciuitatis medietatem cum omni iure et eiusdem burgwardi medietatem cum omnibus utilitatibus suis. In prouincia Zemzizi in comitatu autem Werenzonis comitis duas villas inmellinga Bum drogawizi et dimidium silue que uocatur poregi cum villis ex ea uel in ea cultis; In prouincia liezizi Merianburg urbem, que et cobelitz, dicitur cum hiis villis priedipim, Ritzmoc, podesal, cocim, virzenizi, Niecurim, Mileum, Malizi, Malizi zmirdicea, Rabum, priedipim, iadim et cum toto burgwardo; In prouincia Mutiga in comitatu autem werenzonis XXX mansos (in hiis) in hiis villis Minteshufen, hagerstein, Aertum, Acieftoum; In villa que dicitur Robeli VI mansos; In prato, quot vulgo dicitur wisch, V mansos; In prouincia Nielietizi Niziem ciuitatem cum toto burgwardo, que ciuitas sita est in comitatu werenzonis; In eadem autem prouincia et in comitatu eiusdem werenzonis legalem decimacionem vna cum illius, quot ad nos pertinet, tributi decimacione; In prouincia choma (sic) Plothi ciuitatem totam; In prouincia deffere wizoca ciuitatem totam et vnam villam thadandorpp; In prouincia linagga pothlustim ciuitatem totam et decimam istarum prouinciarum hoc est zemzizi, lizzizi, Nielieciei, defferi, linagga, Morizi et decimam tributi, quod nobis soluitur de rederi et decimam totius tributi, quod nobis de inferiori marcha soluetur. Et quum prenominate ciuitates et ville sepe irruentibus paganis vastate sunt ac depopulate adeo, ut vel nullo uel raro habitatore incolantur, volumus atque precipimus, ut idem episcopus liberam absque contradictione habeat facultatem ibidem ponendi et locandi colonos de quacunque gente voluerit uel habere poterit ea uidelicet libertate, ut nullus dux, nullus marchio, nullus comes seu vicecomes, nullus aduocatus seu subaduocatus aliquam exacionem exinde extorquere audeat, nullus sibi aliquod dominium ibi usurpare presumat, nullus petitiones publicas ibi faciat, nullus eos ad ligna secanda uel portanda uel faciendas fossatas cogat, nullus alienus aliquid genus grauaminis eis imponere audeat, sed tantummodo soli episcopo havelbergenfi de hiis omnibus subiaceant et ei iuxta mandatum suum in hiis ad honorem et utilitatem ecclesie seruiant et nulli homini de aliquo seruicio, nisi ei uel certo misso suo respondeant. Preterea quum pyum est, diu desolate et iam nec reparande ecclesie omnibus modis subuenire, iuxta regalem mansuetudinem censemus et speciali priuilegio nostre maiestatis decernimus, ut quicumque in regno nostro,

magna uel parua persona, prefate ecclesie uel episcopo terras uel possessiones uel aliquam alicuius rei oblationem conferre uel vendere uoluerit, liberam hoc faciendi per se habeat facultatem et ecclesiam liberam suscipiendi ac possidendi per se habeat potestatem, neque ille, qui donat uel vendit, neque ecclesia, que accipit uel emit, propter hoc ad comitatum ire cogatur. Nulla quoque potestas, quasi auctoritate regni, talem donationem impedire attemptet. Confirmamus eciam eidem ecclesie oblationem comitis ottonis hoc est XX mansos in rogaz et curtem in burcstal cum tota villa et decima, et curtem in widenmore cum tota villa et territorio et decima, cuius uille dimidietatem dux henricus dedit, ut absque omni exactione possideant. Ecclesiam quoque in iericho cum omnibus suis appendiciis, quam hartwigis, hammenburgensis archiepiscopus, de sua proprietate hanelbergensi ecclesie donauit, confirmamus, in qua venerabilis episcopus hanelbergensis Anselmus nunc preposituram religiosorum canonicorum instituit. Hec igitur omnia et quecunque alia preter ea nunc habere uidentur, uel in posterum largicione imperatorum seu ducum, Marchionum, principum, nobilium seu cuiuscunque condicionis personarum seu quibuscunque iustis modis adipisci potuerint, sepedite ecclesie hanelbergensi et episcopo eiusdem loci confirmamus omnia, nostro regali banno roborantes quecunque uidelicet nunc data sunt uel in perpetuum deo propicio donabuntur. Et quoniam aduocati plerumque solent grauare ecclesias, precipimus, ut nullus aduocatus aliquid exigat, preter consuetum jus aduocacie tempore placiti, quem eciam idem episcopus rite aliorum episcoporum pro uoluntate sua constituat. Subaduocatos uero omnino interdiciamus, quos etiam communis lex totius regni nostri ab aduocatia iusto iudicio remouet. Omnes itaque eiusdem ecclesie possessiones tam in areis quam edificiis, mancipiis utriusque sexus, terris cultis et incultis, pascuis, pratis, campis, siluis, uenacionibus, aquis aquarumue decursibus, molendinis, piscationibus, uis et inuis, exitibus et rediibus questis et inquirendis, cum omnibus que ullo modo dici aut nominari possunt, ea libertate donamus, ut episcopus liberam habeat potestatem qualicunque modo ad uillitatem syradicte ecclesie conuertendi. Sunt autem eiusdem episcopatus termini ab ortu fluiui, qui dicitur pene, ad orientem, ubi idem fluuius intrat mare Ab ortu uero fluminis, qui dicitur aldia, ad occidentem ubi idem fluuius influit in albiam, A meridie strumma fluius, Ab aquilone mare Rugianorum cum interjacentibus nominatis prouinciis zemzizi, lizzizi, Nielietizi, defferi, linagga, Morizi, Dolenz, Ploth, Miserezf, Grozwin, Cithne, wanzlow, woztrose. Decernimus itaque et regali nostra auctoritate sancimus, ut nullus archiepiscoporum seu episcoporum infra prescriptos terminos aliquod ius sibi usurpare presumat, sed omnia episcopo hanelbergensi episcopali iure subiaceant tam in decimis dandis, quam in aliis, que ad christianam legem spectare dinoscuntur. Quicumque uero contra hanc regalis sanctionis paginam temerario ausu agere presumerit, centum libras puri auri persoluat, dimidium camere nostre ac dimidium prefate ecclesie episcopo. Et ut hec omnia rata permaneant, hanc eartam regali aurea bulla insigniri fecimus, Anno dominice incarnationis M^o. C^o. L^o, Indictione XIII^a, Concurrente VI^a, Epacta I^a, Regnante Conrado Romanorum rege Secundo Anno uero regni ejus XIII°.

Data per manum Arnoldi cancellarii vice archicancellarii heinrici moguntini archiepiscopi III. Nonas decembris. Actum wirceburg feliciter Amen.

(Signum).

Signum domini Conradi Romanorum Regis secundi Anno II°. postquam reuerfus est a ciuitate sancta Jherusalem.

Nach dem Havelberger Copialbuche fol. 1 — 4. Ungenauere Abbrücke bei Buchholz a. a. D. S. 417 und bei Küster, Opusculor. Collect. XVI, 128.